

סוג בחינה : מבחן מטה לבתי ספר תיכוניים
מועד הבחינה : חורף תשס"ז, 22.03.07
מספר השאלון : מותאם לחלק משאלון משולב מותאם של
בחינת הבגרות שסמלו 011104

מקום להדבקת מדבקת נבחן

ידיעת הלשון והבעה

שאלון משולב מותאם

(כ- 70% משאלון משולב מותאם בבחינת הבגרות, 1 יח"ל)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק א	-	מערכת הפועל	-	(20×1)	-	20 נקודות
פרק ב	-	שם עצם	-	(10×2)	-	20 נקודות
פרק ג	-	תחביר ושחבור	-	(4×5)	-	20 נקודות
פרק ד	-	הבנת הנקרא	-	(10×3)	-	30 נקודות
	-	סה"כ	-		-	90 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין.

ד. הוראות מיוחדות :

- (1) בכל פרק קיימות אפשרויות תשאל שונות. יש לבחור באפשרות אחת בלבד ולענות רק על השאלות של אפשרות זו.
- (2) מומלץ לקרוא את הקטע בעמודים 8-9, לפני שמתחילים לענות על השאלות שבפרקים א-ד.
- (3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה !

ה ש א ל ו ת

פרק א - מערכת הפועל (20 נקודות)

בפרק זה שתי אפשרויות. בחרו באפשרות אחת בלבד, וענו על כל המטלות שבה.

אפשרות א'

לפניכם משפטים. בכל משפט יש פועל מודגש. השלימו רק במקומות הריקים בטבלה. (לכל פריט נקודה אחת).

הפועל	שורש	בניין	זמן	גוף
כיצד נראית רשימת הערכים שלכם?				
מבזבזים זמן.				
לגלות מה חשוב באמת.				
רשימת הערכים תקבע .				
מתחבטים בשאלות.				
תחושת הזמן האבוד מעמתת אותנו עם החלטותינו.				
האמון בין בני הזוג יתערער .				
אין להמעיט בחשיבות מציאת ערכים.				
המציאות שלנו משקפת את הערכים שלנו.				
הוא שרוי בדיכאון.				

אפשרות ב'

לפניכם קטע שחסרים בו עשרה פעלים. קראו את הקטע, וכתבו בכל מקום ריק את הפועל המתאים על פי השורש בסוף השורה. אין צורך לנקד. (לכל פריט 2 נקודות).

דוגמה:

לאחרונה נראה כי רבים עוסקים בפעילות גופנית לשם טיפוח הבריאות. ר-א-ה

לעיתים קרובות אנו לא משקיעים במה ש _____ לנו באמת. ח-ש-ב

למרבה הצער, רובנו _____ מה באמת חשוב לנו רק לאחר שאנחנו ג-ל-י

מאבדים את הדבר או כמעט _____ אותו. א-ב-ד

כאשר אנו חיים מבלי _____ מהם הערכים שלנו, פירוש הדבר שאנחנו ב-ח-נ

- חיים על פי ערכים ש _____ על ידי אנשים אחרים. ק-ב-ע
- אנו _____ שאנו חיים את החיים של מישהו אחר. ר-ג-ש
- דבר זה יכול _____ בכך שהחיים איבדו ממשמעותם. ב-ט-א
- האמון בין בני הזוג _____ אם הם יעבדו עליו לאורך זמן, א-פ-ש-ר
- ו _____ מערכת יחסים שלא תערער את האמון. ב-נ-י-ה
- אני _____ ובוטחת בבן זוגי. א-מ-נ

פרק ב – שם עצם (20 נקודות)

בפרק זה שתי אפשרויות . בחרו באפשרות אחת, וענו על כל המטלות שבה.

אפשרות א'

לפניכם קטע שחסרים בו עשרה שמות. קראו את הקטע, וכתבו בכל מקום ריק את השם המתאים על פי השורש המופיע בסוף השורה. אין צורך לנקד.

דוגמה:

קרינת השמש מסוכנת. ק-ר-נ

לפניכם רשימת ערכים:

חסכוניות, בידור, צדק, _____, בילויים, _____, ב-ר-א , כ-ני-ה

משפחה, _____, טיולים, אוכל, _____, עבודה מעניינת, א-ה-ב , א-ש-ר

חברים, _____, רגשי, כוח ותחביבים. ב-ט-ח

נשאלת ה _____ אם יכולת להוציא מתוך _____ זו את ש-א-ל , ר-ש-מ

חמשת הערכים ה _____ לכם ביותר ולדרגם על פי סדר ח-ש-ב

חשיבותם? כיצד תראה הרשימה שלכם? איזה תהליך תצטרכו

לעבור כדי להרכיב את הרשימה?

התהליך של _____ הערכים תופס מקום ראשון במעלה בשיקום ב-ד-ק

או ב _____ חיי משפחה . ת.פ.ק.ד

אפשרות ב'

לפניכם טבלה ובה מיון של דרכי תצורת השם. שבצו את המילים במקומות הנכונים בטבלה. (לכל פריט 2 נקודות)

סָלוֹן	רְמֵזוֹר	פְּצֵעוֹן	מְצַלְמָה	מְסַעֲדָה
עֵתוֹנָי	אוֹבְסֵסִיבִי	צִיָּר	מוֹנִית	נְשִׁיקוֹלָדָה

שורש+משקל	מילה שאולה מלועזית	הלחם (הרכב)	בסיס + צורן (סיומת)

פרק ג - תחביר ושחבור (20 נקודות)

לפניכם שתי אפשרויות. בחרו באפשרות אחת בלבד, וענו על ארבע מתוך שש השאלות שבה. (לכל שאלה 5 נקודות.)

אפשרות א'

הנחיות לניתוח תחבירי:

- קראו את המשפטים.
- סווגו אותם: משפט פשוט, משפט מחובר, משפט מורכב.
- במשפט מחובר - תחמו את האיברים, וציינו את סוגו התחבירי של כל איבר. (אם המשפט בעל חלק כולל, ציינו זאת).
- במשפט מורכב - תחמו את הפסוקית, וציינו את תפקידה התחבירי.
- ציינו את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו.

1. כדי שהסובבים אותנו יבטחו בנו, אנו צריכים להאמין בעצמנו.

2. המציאות שלנו משקפת את הערכים שאנחנו מאמינים בהם.

3. הערכים ביני לבין בן זוגי דומים, ולכן אני בוטחת בו.

הנחיות לשחבור:

- שמרו על משמעות הגיונית של המשפטים ששחברתם.
- הוסיפו או השמיטו מילים על פי הצורך.
- פסקו כהלכה את המשפטים שכתבתם.

4. לפניכם שני משפטים:

- תחושת האמון במערכת יחסים אינטימית מבוססת על ערכים.
- בני זוג צריכים לחיות על פי ערכים משותפים.

- א. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של סיבה ותוצאה. (2 נקודות)
- ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב. מהו הקשר הלוגי במשפט ששחברתם? (2 נקודות)
- ג. שחברו את המשפט השני למשפט בעל חלק כולל. (הוסיפו מילים) (נקודה אחת)

5. לפניכם שני משפטים:

- בירור ערכים יתרחש בלב האדם.
- האדם איבד משהו חשוב.

- א. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית זמן. (2 נקודות)
- ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית סיבה. (2 נקודות)
- ג. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר לוגי מתאים. (נקודה אחת)

6. לפניכם שני משפטים:

- ערכתי רשימה של ערכים חשובים.
- אני מתלבטת לגבי רשימת הערכים.

- א. שחבר את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית ויתור. (2 נקודות)
- ב. שחבר את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של ויתור. (2 נקודות)
- ג. שחבר את שני המשפטים למשפט פשוט. (נקודה אחת)

אפשרות ב'

קראו את המשפטים, והקיפו את התשובה הנכונה. (לכל שאלה 5 נקודות).

1. קבעו את התפקיד התחבירי של הפסוקית המודגשת בכל אחד מן המשפטים שלפניכם :

א. שאלתי אותך אם אתה מנהל אורח חיים משלך.

1. פסוקית תנאי 2. פסוקית מושא 3. פסוקית לוואי 4. פסוקית אופן

ב. אף על פי שאתה מנהל אורח חיים משלך אינך מרוצה תמיד.

1. פסוקית תנאי 2. פסוקית ויתור 3. פסוקית סיבה 4. תכלית

ג. בזמן שאתה מנהל אורח חיים משלך אנשים אחרים מנהלים אורח חיים שונה.

1. פסוקית אופן 2. פסוקית מושא 3. פסוקית זמן 4. פסוקית לוואי

ד. אם אתה מנהל אורח חיים משלך זהו סימן טוב.

2. פסוקית סיבה 2. פסוקית תכלית 3. פסוקית מושא 4. פסוקית תנאי

ה. כיוון שאתה מנהל אורח חיים משלך, אתה מרוצה.

א. פסוקית תנאי 2. פסוקית תכלית 3. פסוקית סיבה 4. פסוקית מושא

2. לפעמים אנחנו לא משקיעים בדברים שחשובים לנו באמת.

הסוג התחבירי של המשפט : (2 נקודות)

א. משפט פשוט.

ב. משפט מחובר : איבר א' : פשוט, איבר ב' : משפט בעל חלק כולל.

ג. משפט מורכב : עיקרי פשוט ופסוקית לוואי פשוטה.

ד. משפט מורכב : עיקרי פשוט ופסוקית סיבה פשוטה.

התפקיד התחבירי של המילים המודגשות : (3 נקודות)

"לפעמים" : 1. תיאור אופן 2. תיאור זמן 3. נושא 4. מושא

"בדברים" : 1. מושא 2. נושא 3. לוואי 4. תיאור אופן

"באמת" : 1. תיאור אופן 2. מושא 3. נושא 4. תמורה

3. ערכי האמת שלי חשובים לי מאוד, ולכן אני מאמינה בעצמי.

הסוג התחבירי של המשפט: (2 נקודות)

- א. משפט מורכב: עיקרי פשוט ופסוקית סיבה פשוטה.
- ב. משפט מורכב: עיקרי פשוט ופסוקית לוואי פשוטה.
- ג. משפט פשוט בעל חלקים כוללים.
- ד. משפט מחובר: איבר א' - משפט פשוט, איבר ב' - משפט פשוט.

התפקיד התחבירי של המילים המודגשות:

"לי" –	1. נושא	2. לוואי	3. מושא	4. נושא
"חשובים"	1. מושא	2. נושא	3. לוואי	4. נושא
"האמת" –	1. לוואי	2. נושא	3. נושא	4. מושא

הנחיות לשחבור:

- שמרו על משמעות הגיונית של המשפטים ששחרתם.
- הוסיפו או השמיטו מילים על פי הצורך.
- פסקו כהלכה את המשפטים שכתבתם.

4. לפניכם שני משפטים:

- תחושת האמון במערכת יחסים אינטימית מבוססת על ערכים.
- בני זוג צריכים לחיות על פי ערכים משותפים.

- א. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של סיבה ותוצאה. (2 נקודות)
- ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב. מהו הקשר הלוגי במשפט ששחרתם? (2 נקודות)
- ג. שחברו את המשפט השני למשפט בעל חלק כולל. (הוסיפו מילים) (נקודה אחת)

5. לפניכם שני משפטים:

- בירור ערכים יתרחש בלב האדם.
- האדם איבד משהו חשוב.

- א. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית זמן. (2 נקודות)
- ב. שחברו את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית סיבה. (2 נקודות)
- ג. שחברו את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר לוגי מתאים. (נקודה אחת)

6. לפניכם שני משפטים :

- ערכתי רשימה של ערכים חשובים.
- אני מתלבטת לגבי רשימת הערכים.

- א. שחבר את שני המשפטים למשפט מורכב בעל פסוקית ויתור. (2 נקודות)
- ב. שחבר את שני המשפטים למשפט מחובר בקשר של ויתור. (2 נקודות)
- ג. שחבר את שני המשפטים למשפט פשוט. (נקודה אחת)

פרק ד - הבנת הנקרא (30 נקודות)

קרא את המאמר שלפניך, וענה על השאלות שאחריו, לפי ההוראות.

ערכו של הערך

(מעובד על-פי מאמר מאת גילי למפל, "את", פברואר 2003)

- פסקה א
- תארו לעצמכם שאתם צריכים לערוך רשימה של הדברים שחשובים לכם בחיים. משהו כמו "אהבה, מין, אוכל, כנות, אמון, חסכוניות, בידור, צדק, בריאות, בילויים, טיולים, משפחה, צדקה, נישואים, קרובי משפחה, בית גדול, אושר, עבודה מעניינת, חברים, ריגושים, כסף, דת, ביטחון רגשי, כוח, תחביבים, פנאי וכו'". עכשיו תארו לכם שאתם מתבקשים לדרג על-פי סדר החשיבות את חמשת הערכים החשובים לכם ביותר, שאתם עושים זאת עם בן הזוג שלכם, ואחר-כך משווים את שתי הרשימות. כיצד תראה הרשימה שלכם? האם היא תהיה זהה לזו של בן הזוג? איזה תהליך עליכם לעבור כדי להרכיב רשימה שכזו? – תהליך זה נקרא "בירור ערכים", והוא תופס מקום ראשון במעלה בשיקום או בניהול חיי המשפחה.
- פסקה ב
- לעיתים קרובות יש סתירה בין מה שאנשים מצהירים שחשוב להם, לבין חייהם כפי שהם מנהלים אותם במציאות. לדוגמא: שעה שרובנו מצהירים שמה שחשוב לנו ביותר הוא המשפחה, רובנו לא מוכיחים באורח חיינו, שאלו הם אכן פני הדברים. את הזמן שלנו אנחנו מבזבזים בעבודה, בכסף שלנו אנחנו רוכשים כל מיני דברים שאין להם קשר למשפחה, והראש שלנו עסוק כמעט תמיד בדברים אחרים.
- פסקה ג
- המציאות שלנו משקפת את הערכים שאנחנו משקיעים בהם יותר מהאחרים. לעיתים קרובות אנחנו לא משקיעים במה שחשוב לנו באמת, ואפילו לא יודעים מהם אותם דברים שהכי חשובים לנו. למרבה הצער, רובנו מגלים מה באמת חשוב לנו רק כשאנחנו מאבדים, או כמעט מאבדים אותנו. רק אז מתרחש "בירור ערכים" כן, אבל לעיתים קרובות זה מאוחר מידי.

פסקה ד אין להמעיט בחשיבותם של מציאת הערכים האמיתיים שלנו ושל אימוץ דרך חיים על פיהם. כשאנחנו חיים מבלי לבחון מהם הערכים שלנו, פירוש הדבר שאנחנו חיים על-פי ערכים שקבעו אנשים אחרים, או על-פי אלו שקבעו אנשים אחרים, או על-פי אלו שקבעו הורינו, או על-פי אלו שהחברה מעודדת. הדבר עלול להוביל לכך שהחיים יאבדו ממשמעותם כשאנחנו לא חיים על-פי הערכים שבאמת חשובים לנו- "להרגיש כמו מת מהלך"- אנחנו מרגישים שאנחנו חיים את החיים של מישהו אחר.

פסקה ה יש שתי נקודות בחיים שבהן שאלת הערכים הופכת להיות קריטית: הראשונה היא בשנות העשרים ותחילת השלושים, אז אנו מתחבטים בשאלות כמו 'מה ללמוד', או 'באיזה מקצוע לבחור' ועם מי להתחתן' באמצע החיים תחושת הזמן האוזל מעמתת אותנו עם ההחלטות הקודמות שלנו. האים אנחנו באמת חיים כפי שהיינו רוצים לחיות? מה התכלית של כל זה בכלל? אלו שלא עשו "בדיקה בתוך הנפש" בסיבוב הראשון, עלולים למצוא את הצומת השני קשה שבעתיים. אלו ש"צפו" ועשו את מה שהחברה חשבה שטוב עבורם, נאלצים לפענח את המפה של החיים שלא טוו. אם הם הלכו בסיבוב הראשון בתלם הערכים שקבעה עבורם החברה, ההזדמנות השנייה שלהם נראית אף יותר מפחידה.

פסקה ו שאלת הערכים חודרת ללב חיינו. תהליך הבדיקה של השורה התחתונה של חיינו הוא תהליך קשה. עלינו לעמוד מול סתירות נוקבות, ורובנו יעדיפו לחיות בבלבול גדול לגבי מה חשוב ומה לא, מאשר להתמודד עם הכאב של בדיקה פנימית.

פסקה ז גם תחושת האימון במערכת יחסים אינטימית מבוססת על ערכים. כששני אנשים בוטחים זה בזה, הדבר קורה מפני שכל אחד מהם חי על פי ערכים היקרים לשניהם. ערכים אלו יכולים להיות כנות, נאמנות, משפחה, השקעות בעתיד – כל דבר ששני בני הזוג מאמינים בו וחיים על פיו. כשערכים אלו משותפים לשניים ומיושמים על ידי השניים, מושג אמן. כשאחד מבני הזוג מזייף ולא נאמן לערכים האמיתיים, האמן יתערער בסופו של דבר. אם מישהו מנהל אורח חיים שאינו שלו וחי על פי ערכים שהוא אינו מחזיק בהם, הוא אדם מזויף, "אדם בכאילו". האנשים הקרובים אליו יודעים זאת, וחשים לעיתים קרובות שאין לבטוח בו. בני משפחה וחברים אולי לא יודעים מדוע הם חשים כך, אבל הם לא מרגישים ש"הכאילו אדם" הוא אמיתי.

פסקה ח כדי שהסובבים אותנו יבטחו בנו ויאמינו בנו, עלינו להאמין בעצמנו. זה יכול לקרות רק כאשר נהיה כנים לגבי מה שבאמת חשוב לנו – ולא מה שאמור להיות חשוב לנו – וכשיהיה לנו האומץ לחיות על-פי ערכי אמת אלה.

ענה על כל השאלות (לכל שאלה - 3 נקודות)

1. מהו התהליך שנקרא: "בירור ערכים"?

2. האם המציאות שלנו משקפת את הערכים החשובים לנו או שמא האמירות שלנו?

3. בפסקה ד' מופיע הביטוי " להרגיש כמו מת מהלך". למה הכוונה?
4. מתי שאלת הערכים הופכת להיות קריטית?
5. באיזו מילה ניתן להחליף את מילת השעבוד "מפני ש" שמופיעה בפסקה ז'?
- א. כדי ש ב. על אף ש ג. הואיל ו ד. לאחר ש...
6. מה פירוש המילה "בתלם" שמופיעה בפסקה ה'?
- א. בניגוד ב. ליד ג. כמקובל ד. כמעט
7. בפסקה ז' משתמשת הכותבת בביטויים "אדם בכאילו", "כאילו אדם". מיהו אדם זה?
8. מתי אנו יכולים להאמין בעצמנו, לפי הקטע?
9. כותרת המאמר היא " ערכו של הערך".
- מהי עמדת הכותב העולה מכותרת זו?
- א. לערך אין ערך.
ב. ערכו של הערך אינו גדול.
ג. קיימים ערכים רבים בחיי האדם.
ד. הערך בחיי האדם הוא בעל חשיבות רבה.
10. בפסקה ח' כתוב: " זה יכול לקרות רק כאשר נהיה כנים לגבי מה שבאמת חשוב לנו".
- למה מתייחסת המילה "זה"?

בהצלחה !